

Plicka Karel (1894-1987) :

Fotograf, filmár, folklorista, vysokoškolský profesor.

V rokoch 1908-1913 študoval na učiteľskom ústave v Hradci Králové, roku 1919 hudbu na konzervatóriu v Prahe, v rokoch 1927-1931 externe národopis a hudobnú vedu na FF UK v Bratislave. V rokoch 1914-1923 pôsobil ako učiteľ v rôznych mestách. V rokoch 1924-1938 referent Národopisného odboru MS v Martine, 1939-1945 pracovník St. fotometrického ústavu, v rokoch 1945-1949 pedagóg na Filmovej akadémii múzických umení v Prahe, od roku 1949 fotograf v slobodnom povolání. Od čias štúdií ho púťali ľudové piesne, ktoré zapisoval v Podkrkonoší, najmä však na Slovensku a u Slovákov v zahraničí. Výsledok jeho zberateľskej práce je vyše 44 000 textov a 25 000 melódií piesní, ktoré sú uložené v archíve MS. Autor publikácie: *Eva Studeničová spieva* (1928), *Slovenský spevník I* (1961) a *Zbojnícke piesne slovenského ľudu* (1965), ktoré pripravil s J. Horákom. Publikoval niekoľko príspevkov o slovenských ľudových piesňach. Významné boli jeho prednášky o slovenských ľudových piesňach na vedeckých fórach i pre širokú verejnosť. Roku 1929 organizoval za MS fonografickú dokumentáciu ľudových piesní a hudby v spolupráci s francúzskou firmou Pathé. Zo Slovenska sa v jeho výbere hralo 403 piesní a 66 ukážok inštrumentálnej hudby. Pri terénnych výskumoch fotografoval, neskôr filmoval krajinu, ľudí, ľudovú kultúru Slovenska. Od vedeckodokumentárnych nemých filmov *Za slovenským ľudom* (1928), *Po horách, po dolách* (1929) sa dopracoval k „obrazovohudobnej symfónii slovenskej zeme“ - ako je formulovaný podtitul filmu *Zem spieva* (1933), ktoré je umeleckým vrcholom jeho filmovej tvorby. V rokoch 2. svetovej vojny pôsobil v Prahe, kde nakrútil niekoľko dokumentárnych folklórnych filmov. Po vojne sa vracal na Slovensko. Vydal obrazové publikácie *Slovensko vo fotografii Karola Plicku* (1953), *Zlatá brána* (1964) o detských hrách a *Spiš* (1971). Vo všetkých oblastiach svojej činnosti syntetizoval vysokú profesionálnu odbornosť s osobným prístupom. Za dlhoročnú prácu v prospech Slovenska mu Etnografické múzeum SNM v Martine vybudovalo 1989 v Blatnici (okres Martin) expozíciu nazvanú Múzeum Karla Plicku.